

Riport a szegedi Infernó életéről

(A Délmagyarország munkatársától)
Ha a szegedi polgár bőséges vacsora után meleg szobájában elterül, nem is sejti, hogy künn a hideg éjszakában most új élet kezdődik:

a szegedi Infernó élete.

A józan, egészséges, békés város éjszakára átmaszkirozza magát, apacssálat köt, kést dug az övébe, mélyen szemébe huzza a sapkát és megkezd a pokoli táncát, mely tart hajnalig, amikor ismét átváltozik paprikapiaccá, kulturpalotává, jótékony asztaltársasággá, hivatallá, templommá, szegényházzá... Mindenki álmos, poros, ártatlan városnak hiszi Szegedet, ahol vannak tisztviselők, kispolgárok, földművesek, de nincs nagyvárosi posvány, nincsenek titkos utakon szédelgő gonosztevők, sötét szándékú éjjeli lovagok, kalandorok, veszedélyes perverzok, kokszosok, sipisták; a világvárosi élet forgatagában élő bűnözők.

A szegedi polgár csak bűnügyi regényekből ismeri ezeket a borzongató figurákat, akik hírnevet szereztek Newyork, Csikágó, London, Páris, Berlin, Budapest alvilágának. El sem tudja képzelni, hogy Wallace képes lenne szegedi figurákkal, szegedi milióban egy olyan bűnügyi regényt megírni, amelynek a valószínűsége csak egy százalék is lenne. Frank Heller, Conan Doyle és a többiek bizonyára éhen halnának Szegeden. Ki hiszi el, hogy a düseldorfi esethez hasonló bűncselekmény szegedi tolvajból is kisarjadhatna és lejátszódhatna itt is minden fázisában? Pedig a szegedi alvilág mély és rejtélyes...

Az éjszakában ugyanúgy surrannak a közönséges gonosztevők, züllött nők, felhajtók, morfinisták, orgazdák, tébolyultak, sipisták és más ezer, bizarr alakja az éjszakának, mint a nagyvárosok posványlakói. Megmozdul a város és előbújik mélyéből az éjszaka lovagja, benépesedik minden lebuja. A köruton, a sugáruton csuszik végig, prédára lesve, a nappal jámbor családapa, aki éjjelre átváltozik a legrettegettebb beteghajlamu férfivé... Szédelegve járó alakok törnek föl és tűnnek el a sarkokon...

A szegedi alvilág mély és rejtélyes: érdemes bepillantani.

Munkanélküliek, váróteremlakók, koldusok, népkonyhások.

Ezek is hozzátartoznak az alvilághoz: egy külön kaszt. Ők a páriák. Nem bűnözők, csak nyomorultak. Mit csinálnak, hogy élnek? Rejtély... És hogy hogyan bírják ezt a borzalmas hajszát az éjjellel: még nagyobb rejtély. Olyanok is vannak közöttük, akik hónapok óta nem aludtak ágyban és hónapok óta nem láttak főtt ételt. Nincs pénz, nincs kenyér, nincs ruha, nincs meleg kuckó, csak végtelen nyomorúság...

Télen szenvednek a legtöbbet. A kegyetlen hideg úgy rohanja meg őket, mint az éhes ordas a nyáját és ők szűkölve, vonitva menekülnek. Napról napra még lehet huzódni valahol, de éjjel! Bezárják az utolsó putikot is... És kezdődik az eszelős menekülés a hideg elől... Megindul a hajléktalan vándorok csapata, topogva szaladnak egyik helyről a másikra... Szimatolva keresik a meleg helyeket, űzi őket a legnagyobb rém, a hideg... Ez a hajsz... Vad és kíméletlen... Örjítő. Reggeltől estig, estétől reggelig: menekülni, cipelni a rongyos cipőt, a felöltöt, a kétételes szakállt, a lázas szemeket: az embert...

Háromkor nyitják

a várótermeket.

Aki még futni tud, az fut. Látni kell ezt a hajnali rohanást a Boldogasszony sugáruton, hallani a saroknélküli, ronggyal kitömött cipők kísérteties tompa robogását.

Az állomásépület ajtajában egymásután tűnnek fel a hajléktalanok.

Elöl egy magas, kecskeszakállas urféle jön, kis-kabátban. A kabát csupa piszok, talán hetek óta nem került le a testéről, de a szivarzsebben zsebkendő fityeg... Ott fejeztette... Valamikor... És a többiek. Hétrétgönyvedve, szinte jajgatva jönnek. Hallani foguk vacogását. Körülállják, körülölelik a kályhát, hangtalanul, némán küzdenek a jobb helyért.

Aztán kezdődik a koncert. A kecskeszakállas kezdi a köhögést, a többi átveszi tőle. Száraz, mély köhögés és olyan erőszakos, hogy belepirulnak a sápadt arcok. Nagyon szűkre van itt ki-

szabva az élet, az arcokról könnyen leolvasható: hány hét még a világ...

Aztán elnyújtóznak a padokon és — reggel kezdődik minden előről.

Belőlük tellik ki a népkonyha publikuma, csak-hogy itt sem jut mindegyiknek meleg leves. Hja, ez nem megy olyan könnyen... Élelmesnek kell lenni itt is, máskülönben nem jár ki a kanál kalaráb-főzelék. Az mehet koldulni, kibőgni az életet jelentő falat kenyeret, vagy kiereszkolni... A jó-módu polgár szereti látni, ha a koldusnak hiányzik keze, lába. Elvezni akar a két filléréért. Mit tehet róla, hogy a testi nyomoron kívül van még másfajta nyomor is... Az egyik pária felkötötte a karját, évekig koldulta így a részvétet. Karja megbénult, elsorvad. A másik az arcán lévő sebet minden héten feltépte, mert a vért honorálják...

Es ha már akadt egy falat kenyér, következik a pálinka. Mert ebből az egész, sejtelmes, bódító szép életből csak egy öröm maradt meg nekik: az ivás gyönyöre.

A depó:

mennyország, a rum: ambrózia és ha van mit inni: ők boldog emberek.

A depók környékén élnek a »szürcsölők«. Ott állanak a pult mellett, hosszú sorban és várják a vendéget, akinek kiürített poharából kiszürcsölnek a leülledett egy-két csöpp rumot. Sok nem marad a pohár fenekén, de a kisigényű szürcsölő ennyivel is megelégszik. 30—40 szürcsölés már nyom a latba...

A legelőkelőbbnek, az ugynevezett felső negy-száz nem lakik a váróteremben.

Tömeglakásban

búvik meg, ahol 20 fillérért már lehet kapni egy negyed ágyat. A lakás fülledt, piszkos, a szalmazsákon rajta van a száz, meg száz vendég szaga. Idegenül, komoran bámulnak egymás szemébe, rámorognak egymásra. A saját nyomorát látja egyik a másikban és ezért morogja meg... Munkanélküli kereskedősegedek, iparoslegények, pincérek, nyomorgó diákok, elzüllött urfiúk, szökőlt fegyencek, költők, koldusok, tönkrement kereskedők fekszenek egymás mellett. Az álom megbékéltette őket, összebujnak és csodálatos, mé-sés, boldog életéről álmodnak.

Spiclik, felhajtók, mutatványosok, tepsisek, vásárolók.

A züllött város még mélyebbre huzza szemébe a sapkát...

Kis kávéházakban, feltett kalappal, sapkával rossz szemű, rossz arcu emberek ülnek. Ezek nem nyomorognak, sőt nagyon is jól élnek. A vásárokon jól lehet keresni, szédíteni a parasztot, aki minden számárágnak, trükknek bedúl. A tepsisek értik a módját. Ha a paraszt hajlandóságot mutat a játékra, előkerül a három pléhlemez, melyek közül egy a »bélyeges« és megindul a játék. A tepsis keveri a lemezeket, közben hadarja a mondókat:

— Tessék jól idefigyeln, minél jobban idefigyel, annál inkább nem lát semmit... Most itt a bélyeges... Tessék jól figyelni... Nem kell bele-szólni, több szem többet lát... Most hol a bélyeges?

Es mihelyt a játékos lenyúl azért a lemezért, amelyiken a bélyeget sejt, már el is vesztette az 5, 10 pengőjét. Százakat lehet így keresni, csak vigyázni kell a »hé-re, mert hamar lebukik az ember.

Aki kényelmes és nem szereti a vásárással járó izgalmakat, az inkább ül és lesi a nőt, hogy mikor keres egy pár pengőt. Az pedig járja az utcát, didereg, fázik, mert a barátja nagyon szigorú ember és nem enged lazálni. Kell a pénz a kártyához, meg a mulatáshoz és jaj a nőnek, ha nem ügyeskedett eléggé. De ezerszer jaj, ha el akar tagadni egy fillért is. A strici néha rá-szánja magát és kimozdul a meleg kávéházból, »körmére nézni a nőnek«. Kontrollirozza a kereset, mert az asszonynépség ingatag...

Jó pénzért felhajt. Mindig van készenlétben egy-két hölgye. Raktáron van. Prompt szállít. Garantált áru. Utánvét. Régi, szolid cég.

A rendőri besugók maguk is üznek valamilyen jövedelmező foglalkozási ágat, mert a spicliske-dés csak lojalitásból történik. Tud mindenről, ismer mindenkit, úgy otthon van az alvilágban, mint senki más. Ha a detektívek egy nagyobb lopásban nyomoznak, tudja, hogy kik vették részt a szajréban, hol értékesítették a lopott holmit, stb. Ellenértékül egy kis elmézését kér a saját manővereinél.

TRETORN HÓCIPÓ VILÁGHIRŰ

B104

Sipisták, rulettesek, betörők, orgazdák, zsebmetszők.

A legjobban kiépített szervezetük a sipistáknak van. De talán ők vannak a legtöbben. Kávéházak sarkában, korcsmában ütik fel a tanyát és vigan megy a játék. Meglepetéstől nem kell tartani, mert a drótozó vigyáz és ha gyanus alakot lát, jelez és egy szempillantás alatt eltűnik minden az asztalokról. Gazdag vidéki gyanútlanul ül le a játékhöz és rövid játék után teljesen megkoppasztva távozik és nem is vesz észre semmit, az urak igazán nem csalnak... Chemin de fer, baccarat, nassivasi folyik az apró asztalok körül. Kidülledt szemek figyelik a lap járását és a bankos kezét. A hosszú fehér ujjak boszorkányos ügyességgel keverik a lapokat, ember legyen, aki szemmel követni tudja.

Alsóváros, Felsőváros. Rókus kiskorcsmaiban dolgozik

a mozgó rulettes.

Szalvétába kötött masinájával itt is, ott is megjelenik, leteszi a rouget voirt a spriccerek közé és megperditi a korongot. A korong ügyes és ott áll meg, ahol a gazda akarja. 10—15 pengő kereset után ismét előkerül a szalvéta és elvándorol a mester új spriccerek közé. Montecarlo Alsóvároson... Frakk nélkül, dámák és zsetonok nélkül, de százsorta ügyesebb croupiéval, mint a Casinóé.

A zsebmetszőkre rosszabb idő jár. A borotvával való metszés kiment a divatból, a borotva lomtárba került. Finom, hosszú ujjakkal nyul bele a zsebbe és kiollózza, középső és mutatóujja közé szorítva a pénzt. De az emberek óvatossak és szegények. Ki hord magával annyi pénzt, hogy érdemes lenne érte megkockáztatni egy pár mászást! A leghíresebb zsebmetsző, aki valamikor nemzetközi viszonylatban is elsőrangú szaktekintély volt, ma sipistává süllyedt le. Lezüllött... Ha szóbakerül valahol, legyintenek... Elveszett ember...

Az alvilág kimeríthetetlen. Betörők bukkannak fel a sötét uccán, kokottok surrannak, tolvajok igekeznek. Mindegyik munkája után néz... Az alvilág szorgoskodik, dolgozik...

A polgárok alszanak a fehér függönyös ablakok mögött, kívül meg folyik a tánc. Eszelős részeg-gek igekeznek hazafelé, zadisták imbolyognak és alkudoznak a berumozott nőkkal, egy ismert morfinista támolyog az ucca közepén. Ő is hazafelé tart, reggelre kelve komoly polgár lesz belőle, akinek kikéri esetleg a véleményét, akit meghallgatnak, akire adnak valamit...

A szegedi éjszaka igazán színes és nagyvárosi. Nincs olyan bűnöző típus, amelyiket nem lehetne itt felfedezni. Egész kis szennyos emberek, akik zsarolásból élnek, aktokat áruló férfiak mellett London legsötétebb negyedébe beillő kassza-furás is megtalálható.

A körut, a Kossuth Lajos, a Petőfi Sándor sugárut a főgyűjtő csatorna, ezeken keresztül bonnyolódik le az éjszakai forgalom. A Tisza Lajos körut hajnal felé érdekes látványt nyújt. Kis csapatokba verődve állanak és beszélgetnek az éjszaka robotosai. A nők panaszkodnak, rosszak a gazdasági viszonyok, drága a lakbér, kevés a kereset. 2—3 pengős kereset a legtöbb egy napon. Mit lehet ennyivel kezdeni? Még inni sem lehet belőle, pedig anélkül elviselhetetlen ez a szennyos élet. Egy pohár rummal jobban el lehet viselni a hideget, két pohár rum már rózsaszínű fátyolt köt a szemükre és ilyenkor oly jól lehet sírni... Elfelejtik, hogy az emberek gonoszak, gorombák, követelőzők. De lassan ebbe is bele lehet fásulni...

A sok kétes lebuja önti magából a különböző figurákat. Wallace bőven válogathatna közöttük: ez egy tébolyult, ez egy spiritizista médium, amott zálogházi hiéna, itt egy ismert házasságszédelgő...

Nem hívják őket félszemű Jimmynek, Black De-will-nek, biztoskezü Pietrónak, csak Kovács Jánosok, Kiss Istvánok ők, itt laknak Alsóvároson, vagy Felsővároson...

Hajnalban a város megrázkódik, lekapja fejéről a sipkát, nyakáról a sálát és ujra az, ami volt: békésen terpeszkedő, józan alföldi metropolis.

Selyem harisnyák, pouloverek
Glücksthal és Társa 399a
Csekonics ucca 3. szám.

Elsőrendű kárpitos munkát
ujat és javítást jutányos árban készít 400
SZABÓ kárpitos, Oroszlán u. 6.